

MEDGENERACIJSKO BRANJE MLADINSKIH KNJIG (MG BRANJE)

v šolskem letu 2017/2018

nosilec projekta: Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS

poročilo osnovala: Tilka Jamnik, 26. 6. 2018

Vsebina poročila:

- str. 1 Število skupin in srečanj, število mladih in odraslih bralcev
- str. 3 Seznam knjig, ki so jih brali
- str. 6 Različni pristopi pri izvedbi bralnih srečanj
- str. 10 Mnenja o knjigah

Pri Društvu Bralna značka Slovenije – ZPMS smo v sodelovanju z Javno agencijo za knjigo RS v šolskem letu 2014/2015 osnovali projekt MEDGENERACIJSKO BRANJE MLADINSKIH KNJIG (kratko: MG branje), s katerim želimo povezati skupine mladih bralcev 3. triletja OŠ in iz srednjih šol ter odrasle bralce na isti šoli, v bližnji splošni knjižnici, v domačem kraju ipd. S projektom smo nadaljevali v letih 2015/2016 in 2016/2017; v letošnjem šolskem letu je potekal že četrtič.

Tabela 1: Primerjava števila skupin, njihovih srečanj ter števila prebranih knjig v šol. letih 2014/2015, 2015/2016, 2016/2017 in 2017/2018

Šolsko leto	Število skupin	Število srečanj	Število knjig mladi bralci	Število knjig odrasli bralci	Število knjig skupaj
2014/2015	11	50	341	437	778
2015/2016	21 (91 % porast)	72 (44 % porast)	604 (77 % porast)	652 (49 % porast)	1256 (62 % porast)
2016/2017	30 (43 % porast)	104 (44 % porast)	825 (37 % porast)	850 (30 % porast)	1675 (33 % porast)
2017/2018	45 (50 % porast)	136 (31 % porast)	1028 (25 % porast)	1023 (20 % porast)	2051 (22 % porast)

V letošnjem šolskem letu je bralo 45 skupin, 15 več kot lani. Zanimanje za sodelovanje je razveseljivo, toda v tem šolskem letu so se skupine srečevale povprečno po 3 krat (medtem ko so se prvem

poskusnem letu srečale povprečno po 4-5 krat in v naslednjih dveh letih po 3-4 krat). Poleg tega je na bralnih srečanjih vsako leto povprečno manj udeležencev. Opažamo tudi, da nekatere skupine sodelujejo v projektu le z dvema ali celo samo z enim srečanjem (npr. v Noči knjige, da tako pridobijo knjige za nagrado svojim bralcem).

45 skupin¹ je izvedlo 136 bralnih srečanj:

Po 1 srečanje: OŠ Cirkovce, OŠ Pod goro Slov. Konjice, OŠ Starše, OŠ Šalovci, OŠ Šmartno v Tuhinju², OŠ Vače, OŠ Žužemberk

Po 2 srečanja: DP Banja Luka/Prijedor, OŠ Dobrna, OŠ Dornberk, OŠ Griže, OŠ Juršinci³, OŠ F. S. Finžgarja Lesce, OŠ Polzela in Občinska knjižnica Polzela, OŠ Šempeter, OŠ Trebnje, OŠ Veliki Gaber, OŠ Vide Pregarc Ljubljana.

Po 3 srečanja: OŠ Artiče, OŠ Prof. Dr. Josipa Plemlja Bled, OŠ Hajdina, Knjiž. Moravče, OŠ Mozirje, OŠ Frana Erjavca Nova Gorica, OŠ Polje, OŠ Šempas, OŠ Zadobrova.

Po 4 srečanja: OŠ Bršljin, OŠ Gorje, OŠ Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica, Osnovna šola Jože Gorjup Kostanjevica na Krki, OŠ Pivka, OŠ Podbočje, OŠ Renče, Osnovna šola XIV. divizije Senovo, Mladinski oddelek NŠK v Trstu, OŠ Vinica.

Po 5 srečanj: Srednja zdravstvena šola Celje, OŠ Dolenjske Toplice, Gimnazija Murska Sobota, OŠ Oplotnica, OŠ Franja Goloba Prevalje; Center za vzgojo, izobraževanje in usposabljanje - Velenje, Mestna knjižnica Kranj⁴

6 srečanj: OŠ A. T. Linhartaradovljica

---

¹ Skupine, nove v tem šolskem letu, so napisane z odebelenimi črkami.

² Na OŠ Šmartno v Tuhinju so sedem srečanj izvedli v sodelovanju s Knjižnico Franceta Balantiča Kamnik.

³ Eno srečanje ne sodi v MG projekt, vendar je imenitno in vredno posnemanja: z učiteljico 2. razreda so izvedli branje povestic v vrtcu. Sodelovalo je 6 učenk drugega razreda, ki so brale triletnikom (15 otrok) pred počitkom. Oboji, malčki in bralke so bili zelo zadovoljni. Lepo je bilo videti, kako, čeprav vsi še majhni, drug drugemu dajejo neko posebno naklonjenost. Bralke so se počutile nekako zelo "velike", odgovorne in koristne v pozitivnem smislu. Malčki pa so jih hvaležno poslušali, se umirili in zaspali. Z učiteljico, njenimi učenci in vzgojiteljicami v vrtcu bomo to obliko sodelovanja še nadaljevali.

⁴ V Mestni knjižnici Kranj so štiri skupine, ki se sicer srečujejo pogosteje, izvedle pet MG bralnih srečanj. Letos so za tri srečanja izbrale knjigo Kit na plaži (41 mladih in 23 odraslih bralcev), za eno srečanje knjigo Sanje o belem štrpedu (3 mladi in 5 odraslih bralcev) ter za še eno srečanje knjigo Ubežni delci (8 mladih in 12 odraslih bralcev).

V branje smo ponudili mladinske knjige iz zbirke *Zlata bralka, zlati bralec* Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS in iz projekta *Rastem s knjigo* Javne agencije za knjigo RS. Knjige smo brezplačno delili bralcem, toda vsi o njih niso poročali na skupnih bralnih srečanjih. Nekaj skupin ni izvedlo vseh načrtovanih srečanj, prenesli so jih v naslednje šolsko leto. Mentorice presežne izvode knjig uporabijo za spodbudo ali nagrado bralcev izven srečanj v našem MG projektu ali za bogatenje svojih knjižnic. (Prepričani smo, da knjige pridejo v prave roke. ☺)

Koordinatorice skupin so na posebnem obrazcu poročale o poteku srečanj. Iz poročil je videti, da so skupine, ki so se srečevale že četrto leto, posegle tudi po drugih knjigah, ker so naš nabor izčrpale ali pa v našem naboru niso našle primernih knjige za skupno branje (npr. učenci 3. triletja in varovanci v domu starejših; srednješolci in njihovi profesorji). Dogajalo se je tudi, da so skupine želele knjige iz našega nabora, pa je zaloga izbranega naslova že pošla. V tem šolskem letu so skupine **21 (17 %) srečanj izvedle s knjigami, ki niso iz našega nabora**. Bralne skupine vključujemo v poročilo našega projekta, dokler v branje vključijo vsaj eno knjigo iz našega nabora.

Tabela 2: Knjige, ki so jih brali v 30 medgeneracijskih skupinah, šol. leto 2017/2018.⁵

Štev. skupin	Naslov knjige	Število prebranih knjig		
		mladi	odrasli	skupaj
15 x	Marjana Moškrič: Sanje o belem štrpedu	81	123	204
13 x	Vinko Möderndorfer: Kit na plaži	104	116	220
10 x	Janja Vidmar: Pink	61	61	123
8 x	Saša Vegri: Naročje kamenčkov	87	59	146

⁵ Rumeno obarvani so naslovi knjig, ki niso iz našega nabora.

8 x	Sašo Dolenc: Od genov do zvezd	60	67	127
7 x	Album 14/15/16	66	51	117
7 x	Igor Karlovšek: Gimnazijec	63	49	112
7 x	Slavko Pregl: Geniji brez hlač	47	47	94
5 x	Leopold Suhodolčan: 7 nagajivih	50	25	75
5 x	Andrej Rozman Roza in Damijan Stepančič: Živalska kmetija	35	38	73
4 x	Damijan Šinigoj: Iskanje Eve	33	42	75
3 x	Suzana Tratnik: Ime mi je Damjan	27	25	52
3 x	Noordung.doc	19	19	38
3 x	Iztok Ilich: Pota knjige	12	22	34
3 x	Janja Vidmar: Debeluška	13	21	34
2 x	Miro Cerar: Osnove demokracije	15	16	31
2 x	Slavko Pregl: Odprava zelenega zmaja	11	13	24
1 x	Miha Mazzini: Zvezde vabijo	5	10	15
1 x	Cvetka Bevc: Desetka	7	7	14

1 x	Pavcek.doc	3	6	9
1 x	Slavko Pregl: Spričevalo	6	3	9
1 x	Dušan Dim: Distorzija	3	1	4
3 x	Dela Ivana Cankarja	31	30	61
2 x	France Prešeren: Poezije	18	14	32
1 x	Ivan Cankar: izbrane črtice + Primož Suhodolčan: Košarkar naj bo	29	9	38
1 x	Žiga X. Gombač: NK Svoboda + Anne-Laure Bondoux: čas čudežev	12	11	23
1 x	R. J. Palacio: Čudo, Julijanova zgodba	11	11	22
1 x	Rocio Bonilla: Kakšne barve je poljubček?	10	10	20
1 x	Anne Michaels: Ubežni delci	8	12	20
1 x	Khaled Hosseini: Tek za zmajem	10	8	18
1 x	Ljudske: Pripovedovali so jih mati moja	8	10	18
1 x	Ljudske: Nekočje bilo jezero	6	10	16
1 x	Dela Johna Greena	8	8	16
1 x	Boris A. Novak: Oblike sveta	3	12	15

1 x	Siobhan Dowd: Uganka Londonskega očesa	4	9	13
1x	Jenny Valentine: Kako sem spoznal Violet Park	4	8	12
1 x	Guus Kuijer: Raj je tukaj in zdaj; Čez obzorje z vetrom na morje	3	8	11
1 x	Dela različnih avtorjev	7	3	10
1x	Poezija Ferija Lainščka	7	1	8
1 x	Janja Vidmar: Matic je zaljubljen	7		7
5 x	uvodno srečanje	47	36	83
136 x	skupaj	1028	1023	2051

ANALIZA POROČIL⁶

RAZLIČNI PRISTOPI⁷:

Marjana Moškrič: Sanje o belem štrpedu

- Ogleдали so si predstavitveni film, ki ga je pripravila JAK v sodelovanju z avtorico romana.
- Pogovor je vodila šolska pedagoginja. Udeležencem je postavljala vprašanja, npr. bi želeli imeli v šoli bazen, bi živeli v zelenem gaju, kaj je za vas prav in narobe .... in pogovor o knjigi je stekel.
- Ob prihodu je vsak dobil list, na katerega je napisal asociacijo ob prebiranju te knjige: besedo, stavek, misel, risbo ... v nadaljevanju so vse misli prebrali in jih obesili na pano.
- Delo je potekalo po skupinah: na mize so pognili »prte«, kjer so bila že zapisana izhodišča – skupina je na prt zapisala svoje poglede na izbrano temo, ob znaku so se skupine premaknile k drugi mizi, dodali so še svoje misli in asociacije ali pa jih prečrtali, če se niso strinjali; po končanih rotacijah (vsi so morali biti pri vseh mizah), so skupaj prebrali zapisane ugotovitve; »prte« so obesili in sedaj tvorijo razstavo medgeneracijskega bralnega druženja.

Vinko Möderndorfer: Kit na plaži

- Skupinice bralcev so ilustrirale književne junake, ob čemer so se osredotočili na osebne lastnosti in njihova ravnanja.

Janja Vidmar: Pink

- V uvodnem delu je koordinatorica predstavila življenje in delo pisateljice. Nato so se najprej pogovarjali o knjigah Janje Vidmar, ki so jih prebrali otroci razredne stopnje. Izpostavili so probleme otrok, primerjali različna mnenja otrok, staršev in učiteljev. Koordinatorica je na kratko orisala čas, v katerega je postavljen roman Pink. Sledila je živahna izmenjava mnenj o prebranem in spominov na mladost odraslih bralcev. Nato so se še enkrat podrobno sprehodili skozi prvo poglavje, tako da so tudi najmlajši udeleženci začutili življenje prvošolke Jance. Sledilo je branje najzanimivejših odlomkov iz vsakega poglavja. Po skupinah so si razdelili vloge, brali, se pogovarjali in se ob tem tudi pošteno nasmejali.
- Srečanje je potekalo bolj kot neko neformalno predavanje, pri čemer je mentor skušal pojasniti zgodovinski trenutek (punk upor, vzpon disko glasbe, Titov kult, socialistični sistem), ki je za millenialse, rojene v Italiji, prav tako tuj, kakor če bi bilo govora o Eskimih. Pokazal je več video-vsebin, prereševali pa so tudi nekatere pojme, ki jih niso razumeli.
- V prvem delu srečanja so se pogovarjali o knjigi Pink. V drugem delu srečanja pa so si ogledali film Čudo, ki na zelo tankočuten način prikazuje svet odrasčanja, sprejemanje drugačnosti (pri sebi in pri drugih), težave, ki se ob tem pojavijo doma in v šoli.

---

⁶ Koordinatorice skupin po vsakem MG srečanju na posebnem obrazcu pošljejo kratko poročilo, v katerem so mnenja mladih in odraslih bralcev ter koordinatoric.

⁷ V poročilu so ohranjeni naslovi knjig, vendar je marsikatero obliko dela mogoče uporabiti tudi za druge knjige.

Igor Karlovšek: Gimnazijec

- Vsak udeleženec je izžrebal ime ene od književnih oseb, predstavil svoj pogled na to osebo in motive za ravnanje. Nato so ostali udeleženci dodali svoja mnenja.
- Nadvse veseli so bili obiska pisatelja Igorja Karlovška in tega, da se jim je podpisal v knjigo. In da so ga lahko vprašali vse, kar jih je zanimalo.
- Začeli so z glasbeno točko (gimnazijec Jakob je navdušil s kitaro); ob čaju in piškotih so brali odlomke iz romana in se pogovarjali, nato sta se jim pridružila pisatelj Igor Karlovšek in njegova žena Marija. Pogovor z njima je potekal kakšno uro, spraševali so predvsem odrasli, otroci so bili bolj zaprti, a vendar je vsak nekaj povedal o knjigi. Nato pa so starši odšli domov, otroci pa so se po večerji dve uri družili z direktorico prevzgojnega doma Radeče, ki je predstavila dom, otroci pa so veliko spraševali, nekaj vezano na vsebino knjige, predvsem pa na življenje v domu.

Slavko Pregl: Geniji brez hlač:

- Udeležencem je bil všeč filmček, ki je bil posnet v okviru projekta Rastem s knjigo ter delavnice, ki so od njih zahtevale, da opišejo glavne osebe, preberejo odlomek in povejo svoje mnenje.
- Soočili so se učenci proti učiteljem (po navadi so skupine pomešali, tokrat pa so utemeljevali svoja mnenja eden proti drugemu).

Album 14/15/16:

- Udeleženci so sedli v skupine, ki jih je koordinatorica oblikovala že prej, da so bile »uravnovežene«. Vsak v skupini je napisal tri najljubše odlomke iz knjige ter jih označil od 1 do 3. Nato so znotraj skupine določili »najljubši« odlomek skupine in ga predstavili s pantomimo, ostale skupine pa so ugibale.
- Koordinatorica je skupinam razdelila kuverte z naslovi zgodb, ki so jih morali predstaviti. V komentiranje so se vključili tudi ostali udeleženci, pri tem so uporabili tudi svoje zapiske – dnevnik branja.
- Koordinatorica je razstavila knjige, iz katerih so izbrane zgodbe (na koncu so si jih tudi izposodili, kdor je želel). Pripravila je plakat ter nanj prilepila naslove in imena avtorjev posameznih zgodb. Vsak se je opredelil, katera zgodba mu je najbolj všeč in zakaj. Svoje ime je potem zapisal pod izbrano zgodbo na plakatu. Tako so se vsi sodelujoči razporedili k posameznim zgodbam in na ta način so nastale manjše (generacijsko mešane) skupine, vsaka je dobila 1-2 vprašnji ali nalogi o svoji zgodbi. Nato je stekla debata; lepo so se razgovorili in oblikovali odgovore. Strinjali so se, da je v knjigi veliko zgodb, ki so se jih dotaknile oz. so jim dale misliti. Bilo je veliko smeha in sproščenega klepeta.
- Koordinatorica je prisotnim razdelila listke, na katerih so bili napisani odlomki iz vseh 14 zgodb. Vsak je prebral odlomek, povedal, iz katere zgodbe je in kdo ga je napisal. Na plakatu so z odkrivanjem prebranih odlomkov prebrali geslo V družbi s knjigo, s katerim so sklenili druženje in se navezali na Noč knjige. Za slovo so prebrali poslanico Vsaka noč je noč knjige Marka Tomaša. Vsak izmed udeležencev je dobil še knjižno kazalko Noč knjige.
- Iz izkušenj sta koordinatorici oblikovali prispevek za spletno stran šole, za lokalni časopis, oblikovali pa bosta tudi strokovni članek za revijo Sloveščina v šoli o spodbujanju bralne pismenosti.

Iztok Ilich: Pota knjige:

- Za branje je imel vsak po eno poglavje. Na srečanju so potekale odlične predstavitve udeležencev. Pripravili so rebuse, križanke, PP predstavitve, predstavitev pomembnih ustvarjalcev v 1. osebi ednine. Ena od udeleženk (sicer mama) je uporabila svoje zveze in se preko elektronske pošte povezala z Iztokom Ilichom. Samo za njih je napisal prijazno pismo, v katerem je poudaril pomen branja in knjig nasploh. Odlično je nagovoril mlade bralce; to jim bo vsem ostalo v lepem spominu.
- Vsak učenec je imel svoje poglavje, ki ga je »moral« prebrati in iz njega pripraviti/sestaviti eno vprašanje za kviz. Ker pa na srečanje niso prišli vsi, je potem vsak predstavil »svoje« poglavje.
- Zbrali so se v Valvasorjevi knjižnici Krško, kjer so si po bralnem srečanju ogledali Kapucinsko knjižnico, v kateri je skoraj 1500 enot, najstarejša pa sodi v leto 1502, hranijo tudi originalno Dalmatinsko Biblijo.

Saša Vegri: Naročje kamenčkov:

- V uvodnem delu je koordinatorica predstavila življenje in delo pisateljice in nastanek knjige. Vmes so učence ob spremljavi citer recitirale svoje najljubše pesmi iz te zbirke. Nato so se pogovarjali o pesmih. Sledilo je risanje ilustracij, dve skupini pa sta se preizkusili tudi v pisanju verzov, ki so jih tudi prebrali. Ob zaključku so vsi napisali mnenje o knjigi in o srečanju.
- Dogovorili so se, da preberejo vse pesmi in izpišejo naslove največ treh, ki so jim bile najbolj všeč. Med temi je vsak izbral eno pesem in se jo naučil na pamet. Na začetku delavnice so udeleženci ilustrirali svojo izbrano pesem. Ker drug za drugega niso vedeli, katero izbrano pesem imajo, so ob ilustracijah ugibali naslove; pri tem so bili delno uspešni. Nato je sledila interpretacija izbranih pesmi. Nekateri so pesem recitirali na fotelju, drugi so stali, ena udeleženka (mama) pa je pripravila cel recital (s kamenčki je povezala 4 izbrane pesmi).
- Všeč jim je bilo iskanje naslovov pesmim, ki so jih dobili fotokopirane na lističih (gostovanje Tilke Jamnik).
- Srečanje se je mladim zdelo zanimivo, ker je potekalo v splošni knjižnici.

Sašo Dolenc: od genov do zvezd

- Ogledali so si filmček na youtubu o Sašu Dolencu.
- Po bralnem srečanju so se čez nekaj dni srečali z avtorjem Sašem Dolencem.

Noordung.doc

- Na predstavitvi je koordinatorica prisotnim pokazala tudi Potočnikovo knjigo iz leta 1986, ki jo imajo v knjižnici. Ogledali so si odlomek iz filma Odiseja 2001, ter predstavitev KSEVTA. Ena od učenk jim je posredovala naslov spletne strani Mednarodne vesoljske postaje ISS in so si ogledali tudi to.
- Po branju so načrtovali obisk KSEVT v Vitanju.

Suzana Tratnik: Ime mi je Damjan

- Srečanje je vodila šolska psihologinja. Udeležence je razdelila na dve skupini in jim dodelila nalogo, da na list papirja napišejo asociacije na moški ter na ženski spol. Ugotavljali so razlike

med ženskim in moškim spolom, kako jih delimo na različnih področjih idr. Ugotovili so, da še vedno obstajajo stereotipi med spoloma. Ko je psihologinja opozorila na dogodke s psihološke plati, je učencem vsebina postala zanimiva in pogovor o knjigi je stekel.

Damijan Šinigoj: Iskanje Eve

- Srečanje je vodila učiteljica specialna pedagoginja. Potekal je pogovor o vedenju adolescentnih otrok, avtoriteti staršev in o korakih za doseganje skupnih odločitev v družini. Vsak udeleženec je dobil listič s plusom oz. minusom ter opisal pozitivno oziroma negativno osebo ali dogodek v zgodbi. Na ta način se je razvila debata o knjigi. Učenci so povedali, kako bi sami razrešili podobne probleme, npr. potovanje v Slovenijo, iskanje Eve, dogovor s starši.
- Bralke so se razdelile v tri skupine, vsaka skupina je dobila svoj del zgodbe (začetek, osrednji del ali konec). Skupine so se pogovorile o svojem delu zgodbe in ga odigrale.

Cvetka Bevc: Desetka

- Na šoli je že lani zavladovalo navdušenje nad Desetko in aprila so za zaključek Bralne značke na obisk povabili avtorico Cvetko Bevc.

Andrej Rozman Roza in Damijan Stepančič: Živalska kmetija

- Za primerjavo oziroma iztočnico so izbrali Orwellovo Živalsko farmo.
- Letošnja medgeneracijska druženja so zaključili v Valvasorjevi knjižnici Krško – podružnica Senovo. Knjižničar je v goste povabil avtorja knjige Andreja Rozmana Roza. Bili s o navdušeni, saj so tako lahko iz »prve roke« izvedeli vse o nastajanju knjige.

Leopold Suhodolčan: 7 nagajivih

- Otroci 3. razreda so dobili knjigo za domov, brali so z mamami, nekateri tudi z očeti, babicami ali starejšimi brati in sestrami. Na srečanju je najprej vsak otrok povedal, kako je bral, potem je povedal, katera zgodba in zakaj mu je bila najbolj všeč. Razredničarka je pozvala tudi odrasle, da so z vsemi delili izkušnjo. Nato so otroci v parih ustvarjali na temo 7 nagajivih: izbrali so dramatizacijo, slikanje, nadaljevanje zgodb idr., nastali so čudoviti izdelki. Dogodek so izkoristili za podelitev priznanj za bralno značko. Na koncu jih je obiskala še knjižničarka iz splošne knjižnice, ki je vsem skupaj spregovorila o pomenu branja in knjig.
- Učenci 2. triletja so predstavili vsako zgodbo posebej, analizirali so književne junake, primerjali delo avtorja z drugimi slikanicami, pripovedovali so o svojih izkušnjah in tvorili svoja zabavna besedila. Pohvalili so zabavne ilustracije in ideje književnih oseb.

Miha Mazzini: Zvezde vabijo

- Za motivacijo so si ogledali predstavitveni video na domači strani JAK.

Geniji brez hlač, Ime mi je Damjan, Od genov do zvezd: vse tri knjige so govorno obdelali na dogodku Noč v knjižnici.

Dela Ivana Cankarja

- Zaupali so si prve odzive na naključno izbrana besedila oz. koščke besedil Ivana Cankarja (gostovanje Tilke Jamnik).

Ivan Cankar: izbrane črtice + Primož Suhodolčan: Košarkar naj bo

- Druženje so pričeli s kratkim uvodom, v katerem so predstavili MG branje in načrtovane dejavnosti v okviru Noči knjige 2018. Sledila je minuta za zdravje, v kateri so telovadili s pomočjo »odpisanih« knjig. Nato so se razdelili v tri delavnice, v dveh so interaktivno (branje odlomkov z bralnimi nalogami) brali knjigo Košarkar naj bo, v tretji pa Cankarjeva dela. Učenci so v skupinah rotirali. Sledil je ogled filma Košarkar naj bo in turnir v košarki med ekipama odrasli (starši in učitelji) in učenci. Druženje je bilo izredno dinamično, aktivno in sproščeno, odrasli so navdušeno sodelovali pri vseh aktivnostih, njihovi otroci pa so jih včasih začudeno opazovali in pozorno poslušali njihove nasvete, mnenja in izkušnje.
- Projekt omogoča povezovanje družin, prijateljev in celotne družbe preko branja. Nudi možnost za druženje in zanimiva srečanja, izmenjavo bralnih izkušenj in mnenj, razvoj in usmerjanje naših mladostnikov ter na koncu koncev tudi zabavo. V vsakem primeru dobra protiutež sodobnim medijem, internetu, telefonu in socialnim omrežjem.

Dela Johna Greena

- Koordinatorica je pripravila spletno povezavo do avtorja knjig, kjer nagovarja bralce; ima klub ljubiteljev knjig, prosi za ideje za nove knjige ...

R. J. Palacio: Čudo, Julijanova zgodba

- Za uvodno animacijo je koordinatorica na mize pripravila nekaj imen glavnih junakov, bralce pa povabila, naj se skušajo poistovetiti z njimi.

Žiga X. Gombač: NK Svoboda + Anne-Laure Bondoux: čas čudežev

- Na srečanje so povabili Žiga X. Gombača, učenci in učiteljice so bili navdušeni; po srečanju so učenci segli tudi po ostalih avtorjevih knjigah.
- Da udeleženci dobijo knjige v dar, je dobra motivacija, a gre tudi brez tega. Za branje na temo migracije si je koordinatorica knjige izposodila v knjižnici; prebrali so dve knjigi, ki ju udeleženci lahko štejejo tudi za bralno značko. Prav s pomočjo MG branja so na šoli začeli z bralnim klubom. Koordinatorica upa, da bo MG branje teklo še naprej, čeprav ne bo več knjig Bralne značke in JAKRS, saj je odziv boljši, ker gre za republiški projekt.

Rocio Bonilla: Kakšne barve je poljubček?

- Srečanje so organizirali na pobudo starejših bralk, ki so letos zaradi aktualnih dogodkov želele izvedeti kaj več o Kataloniji. Ko so iskali primerno branje za osnovnošolce, se jim je utrnila ideja, da bi se preizkusili v prevajanju iz katalonskega v slovenski jezik. Da ne bi bilo prevajanje pretežavno, so izbrali otroško slikanico katalonske avtorice. Del zgodbe so v katalonščini našli kar prek spleta. Sodelovali so učenci 7. in 8. razredov, ki so z zanimanjem prisluhnili, ko so starejše bralke predstavile Katalonijo (zgodovino, zgodbo o nastajanju barcelonske katedrale Sagrade Familie) in znamenitega tenorista Joseja Carrerasa. Najbolj zanimiv del se je zdel mladim prevajanje v računalniški učilnici s pomočjo spletnih slovarjev in prevajalnikov. Všeč jim je bilo, da so bili suvereni pri uporabi urejevalnika besedila in dostopanju do spleta. Z veseljem so tudi starejšim, ki niso tako večji uporabe računalnika,

pokazali različne ukaze in načine iskanja. Zelo so se razgovorili tudi ob koncu, ko so njihov prevod preverili v slovenski izdaji slikanice (prevajalka Veronika Rot). Ugotavljali so, kako moraš biti pozoren pri prevajanju besedil; ker znajo nekateri zelo dobro angleško, so si pri prevajanju pomagali s katalonsko-angleškimi slovarji.

France Prešeren: Poezije

- Medgeneracijsko branje so spremenili v skupno proslavo ob kulturnem prazniku. Učenci so branje nadgradili z javnim nastopanjem, nekatere Prešernove pesmi so tako starejši kot učenci tudi zapeli.
- Učenci in starejši so se vsak zase pripravljali za branje in recitiranje Prešernovih pesmi, pred praznikom slovenske kulture pa so se povezali in s pesmijo in besedo počastili pesnika.

Uvodno srečanje

- Ogledali so si diaproyekcijo Mire Grahek Branje – čudežno potovanje.
- V naslednjem šolskem letu načrtujejo knjižno razstavo, na kateri bodo predstavili projekt MG branja ter v zvezi s tem pisne in likovne izdelke dijakinj prve generacije, ki bodo takrat zaključile sodelovanje.

MNENJA O KNJIGAH⁸:

Marjana Moškrič: Sanje o belem štrpedu (brali v 15 skupinah)

Mladi: Že pred branjem jih je zanimalo, kaj je štrped. Knjiga se zdi učencem 7. in 8. razreda zahtevna, precej težka za branje, motijo jih različne perspektive pripovedovanja, veliko nenavadnih imen, veliko dogajanja, preskakovanje (preteklost, sedanost); toda ko se prebijejo čez začetek, jih roman pritegne. Učenci 9. razreda in srednješolci jo bolje razumejo, vseh jim je tudi oblika romana, zdi se jim sodobna, moderna. Navdušuje jih zgodba, zdi se jim dovolj napeta. Povedali so, da je knjiga vse v enem – ljubezenska zgodba, kriminalka, mladinski roman, zgodba o težavah najstnikov, socialni roman. Pogovor na MG srečanjih je mladim pomagal k razumevanju romana. Odpirala so se vprašanja, povezana z naslednjimi temami: prijateljstvo, odnos do sveta, razlike, poštenje, pravica idr. Dogajanje v romanu so primerjali s svojimi izkušnjami: tudi sedaj so v šoli različne skupine, kot so »piflarji« in »frajerji«, prava prijateljstva so redka, mladi se bolj razhajajo kot družijo, v družbi zaznavajo bogatejše in revnejše. Uporabe kletvic je bilo nekaterim učencem preveč. Mlade bralce v eni skupini je roman tako prevzel, da so šli k avtorici (ta je knjižničarka v bližnji splošni knjižnici) in se tudi z njo pogovarjali o njem. Ljubitelj fantastike je v knjigi prepoznal podobnost s svetovno uspešnico Igre lakote.

Odrasli: Roman se jim zdi dober in zanimiv tudi za odrasle bralce. Navdušila jih je trojna perspektiva pripovedovanja. Pripovedovali so, kako so podobne stvari doživljali v svoji mladosti: ločevanje na kmečko in meščansko prebivalstvo. Prepoznali so odraz sodobne družbe: tudi zdaj si bogataši lahko privoščijo lepši svet (to se kaže tudi v možnosti do dobrega izobraževanja) in žal za njih moralna pravila večinoma ne veljajo. Poudarili so, da se je treba upirati kapitalu, ohranjati upanje, svetlobo

---

⁸ Mnenja so povzetki in v poročilu niso prikazana po frekvencah. Tudi če so navedena dobesedno, niso opremljena kot citati.

belega štrpeda, prijateljske odnose, zaupanje, strpnost do drugih in drugačnih. Opozorili so na medgeneracijsko povezovanje in na pomembno vlogo none. Nekatere je motil jezik, zdel se jim je preveč nizek in so razmišljali o tem, ali leposlovje nima več vloge, da mlade bralce vzgaja tudi v smislu lepe slovenske besede. Delo so primerjali s trenutno najbolj izposojenimi podobnimi romani kot npr. Alica v nori deželi, Harry Potter.

Koordinatorice: Večini (odraslih) bralcev ni bil všeč naslov knjige, ni jih pritegnil; imeli so občutek, da gre za fantastično literaturo. Na bralnih srečanjih se je pokazalo, da gre za odlično branje, zahtevno tudi za nekatere odrasle (kakovostna mladinska literatura je lahko v izziv odraslim bralcem). Roman odpira večno aktualne teme, ki zadevajo družbeno razslojevanje, opozarja pa tudi na moč pravljic in pravljličnih bitij, na večni boj med dobrim in zlom. Nudi res veliko možnosti za izmenjavo mnenj med mladimi in odraslimi bralci, mlajša generacija razume in dojema drugače kot starejša, pogovor vsem pogloblja razumevanje in pogosto skupaj prihajajo do podobnih zaključkov (izgubljajo se vezi med ljudmi, tako v mestih kot v vaseh, neprestano hitenje in pehanje za materialnimi dobrinami družbo hromi in prikrajšuje za pristne stike in vrednote).

Vinko Möderndorfer: Kit na plaži (brali v 13 skupinah)

Mladi: Knjiga jim je všeč, je zelo berljiva, napeta in ima srečen razplet. Avtor je dobro zadel življenje mladostnikov v šoli, pritegnilo jih je prijateljstvo med sošolci, lahko so se identificirali s posameznimi liki. Sprejemanje drugačnosti se jim zdi zanimiva tema, toda spraševali so se, čemu pravzaprav taka skrivnost. Niko so sicer razumeli, vendar bi sami najbrž ravnali drugače, imajo namreč vrsto izkušenj s sprejemanjem drugačnih; nekateri so bili kritični do konca knjige, zdel se jim je preveč »filmski«.

Odrasli: Strinjajo se, da je knjiga berljiva in jim je všeč, saj na eni strani govori o pomembni temi dožemanja drugačnosti, po drugi pa jim je prinesla vpogled v sodobno življenje najstnikov. Pogovarjali so se o konceptu knjige, odsotnosti nekaterih likov oz. o njihovi nedoločenosti, konec se jim zdi preveč srečen. Skušali so se vživeti v kožo staršev. Opozorili so, da so se zadeve v zvezi z otroki s posebnimi potrebami spremenile na bolje, veliko več se govori o njih in se jih vključuje v vsakdanje življenje. So pa bili kritični do moderne vzgoje in sveta, v katerem je vse manj pristnih človeških stikov. Naslov je slikovit in odličen.

Koordinatorice: Knjiga Vinka Möderndorferja je navdušila vse bralne skupine. Koordinatorice pa so navdušene nad zrelostjo mladih pri razumevanju problematike drugačnosti. Ena dijakinja se je že odločila, da bo svojo profesionalno pot posvetila otrokom s posebnimi potrebami, saj se z njimi ukvarja že zdaj. Pogovor o knjigi so koordinatorice aktualizirale s primeri v svojem okolju, ponekod so bili prisotni tudi sorodniki drugačnih. Učitelji so izkušnje iz romana aplicirali na številne zgodbe učencev na šoli. V Domu upokojencev so knjigo brali kar nekaj srečanj; branje in pogovor udeleženkam pomeni veliko, saj večina same ne zmorejo več brati. Knjigo so brali tudi v tretjem letniku slaščičarjev; srečanja s pretežno nebralci so izziv, toda opazili so napredek in bodo nadaljevali. Redke so mladinske knjige, ki se srečno končajo, kjer vlada optimizem in pozitivna mladostna energija; mladi bi morali brati več podobnih knjig.

Janja Vidmar: Pink (brali v 10 skupinah)

Mladi: Imeli so precej težav z branjem zaradi štajerskega narečja, pogrešali so slovarček, ker določenih besed kljub kontekstu niso razumeli. Ni jih pritegnila, ker se ne morejo poistovetiti s časom, saj je zanje to zgodovina in nimajo izkušnje odraščanja v socialistični državi. Začutili pa so humorne dele. Po izmenjavi mnenj v medgeneracijskih bralnih skupinah pa pogosto izjavljajo, da je

knjiga poučna, ker prikazuje »Titovo mladino« in življenje ob koncu Jugoslavije. Ob knjigi so razpravljali o temah, s katerimi se vsak dan soočajo (prepiri s starši, zaljubljenost, odnos do šole, zaveznitvo s starimi starši in s prijatelji). Mladi spoznava, da se časi spreminjajo, da pa so težave odraščanja vedno bolj ali manj enake. Tudi danes si mladi želijo, da so sprejeti med vrstniki, želijo si potrditve v družbi, in tako je knjiga še vedno aktualna. Večini se zdi, da je mladim danes vendarle lažje. Ena od deklic je mamici pokazala kletvice, ki so v knjigi, pa ji je rekla, da naj gre k spovedi.

Odrasli: »Starejši« odrasli so nad knjigo navdušeni, vrača jih v mladost; posebno pri bralkah vzbuja veliko nostalgije, tako kot je navedeno v spremni besedi. Mlajših odraslih, okoli tridesetih, knjiga praviloma ni navdušila, motijo jih iste stvari kot mlade bralce. Enim je štajerščina blizu, drugim ne. Staršem je bilo všeč, ker so morali otroci doma pri branju dejansko sodelovati z njimi, jih vprašati, če česa niso razumeli; z veseljem so že doma prisluhnili pripovedovanju o njihovi mladosti oz. otroštvu.

Koordinatorice: To je imenitna MG knjiga za izmenjavo mnenj in izkušenj. Morala bi biti uvrščena med šolska domača branja, da bi jo prebrali vsi šolarji, o njej razmišljali in pisali eseje, bodisi pri zgodovini bodisi pri slovenščini. Knjiga je dokument časa, o katerem mladi premalo vedo. Današnja mladina ne kaže zanimanja za čas, v katerem so živeli njihovi starši. Nekako ne razumejo in ne čutijo razmer, v katerih smo včasih živeli. Zdaj imajo s klikom na gumb dostop do vsega, vse jim je dano, vse lahko povejo, odnosi s starši so čisto drugačni. Avtorica je marsikaj opisala humorno, preprosto, toda poglobljeno. Branje in pogovori o prebranem so v prisposodbi kot niti ali vezi, ki se tkejo med različnimi generacijami. Izmenjava izkušenj, mnenj, stališč med starejšimi in mlajšimi rušijo bregove, na katerih včasih stojimo. Roke si podajajo zrelost in izkušnost na eni ter mladost, vedoželjnost in iskrivost na drugi strani. Veliko lepega in veliko svetlobe je v tem.

Saša Vegri: Naročje kamenčkov (brali v 8 skupinah)

Mladi: Pesmi so jim všeč, zdijo se jim zanimive in lepe, nekatere tudi zabavne, všeč so jim ilustracije. Večina jih je priznala, da si poezije sami ne bi izbrali, ker je ne berejo radi, vendar se jim ta zbirka zdi privlačna in v določenih delih zelo blizu. Ob branju poezije so uživali in tudi v druženju ter izmenjavi mnenj. Z veseljem so pripovedovali in recitali pesmi.

Odrasli: Pesniška zbirka jim je všeč, bili so pozorni na pesniški jezik, besedne figure in besedne igre avtorice. Posebej so izpostavili dedkovo modrost, ki jo srečamo na koncu pesmi v tretjem sklopu. Tudi ilustracije smiselno in na vabljen način dopolnjujejo besedila. V poeziji Saše Vegri je hudomušno in razigrano zajeto vsakdanje življenje mladega in starejšega rodu. Pri branju se začuti bogastvo življenja in medgeneracijska povezanost ter nauk starejših ljudi. Uživali so v skupnem branju doma s svojimi otroki. Pri prebiranju so se večkrat nasmejali, zanimiv jim je bil odziv otrok, ki so si pesmi razlagali popolnoma drugače kot oni sami. Večina se jih je prvič srečala s poezijo Saše Vegri in so navdušeni nad njeno čustveno izraznostjo in rahločutjem. Pohvalili so tudi spremno besedo dr. Igorja Saksida.

Koordinatorice: Pesmi so bile bralcem blizu in se strinjajo, da je otroštvo, odraščanje, prijateljstvo, spolnost, strah in smrt prikazano na lahkoten in prijeten način, ter da nam pušča veliko mero domišljije. Vsi drobci iz življenja pa sestavljajo bogat mozaik, ki ga v sebi skriva sam naslov pesniške zbirke. V večini bralnih skupin je bilo branje pesmi in pogovor o njih sproščeno in navdušujoče. Pri nekaterih odraslih se je pokazala trema pri glasnem branju pesmi v bralnih skupinah. Tovrstno delo s poezijo bo koordinatorica kot primer dobre prakse uporabila tudi pri pouku.

Sašo Dolenc: Od genov do zvezd (brali v 8 skupinah)

Mladi: Predvsem fantom se zdi zanimivo brati poučno knjigo, dekleta raje berejo leposlovje. Mnoge zgodbe so jih navdušile, saj so napisane privlačno. Nekatere teme so bralce pritegnile bolj, nekatere manj, nekatere zgodbe so tudi izpuščali. Veliko so izvedeli o dosežkih v znanosti in o življenju nekaterih ljudi. Slabši bralci so se spraševali, od kod avtorju toliko informacij, dobri bralci so jih veliko že poznali. Na bralnih srečanjih so poročali o tistih zgodbah, ki so se jim zdele najbolj zanimive. Na enem od srečanj je učenka predstavila tudi oba avtorja, pisca Saša Dolenca in ilustratorja Igorja Šinkovca.

Odrasli: Nekaterim se je knjiga zdela zelo zanimiva, drugim se ni zdela nič posebnega, ker so o teh stvareh že slišali. Tudi nekateri odrasli so izrazili željo po leposlovju, ena od mamic je priznala, da knjige sploh ni uspela prebrati, ker se ji je vsebina zdela dolgočasna. Upokojenci v eni bralni skupini pa so dejali, da se bodo dobivali v gostišču v dopoldanskih urah in se pogovarjali o posameznih poglavjih. Učiteljica slovenščine je menila, da delu manjka pisateljski naboje, več dramatičnosti in napetosti. Ena udeleženka se je spraševala, če so vse zgodbe resnične in je preverjala pri svojih prijateljih, kaj oni vedo o tem. Med udeleženci sta bila tudi zakonca, ki sta povedala, da sta si knjigo brala drug drugemu naglas. Tistim, ki se jim zdi knjiga zanimiva, je všeč, da so zgodbe iz različnih časovnih obdobij razvoja znanosti, večini sta se zdeli najbolj zanimivi temi, kako doma vzgojiti genija in spreminjanje navad množic.

Koordinatorice: Škoda, da ni več takih avtorjev, ki bi znali tako zanimivo predstavljati znanost; vsekakor je to delo, ki mora biti vedno pri roki, da lahko posamezne odlomke večkrat prebereš. Srečanja so bila zanimiva, ker je vsak predstavil zgodbo s področja, ki ga zanima. Mama in devetošolec sta skupaj prebirala zgodbe: »Povrnila sem se v obdobje, ko sem mu vsak večer brala pravljico. Bilo nama je neizmerno lepo.« Spoznali pa so tudi, da so pri branju te knjige izkoristili nekatere od desetih pravic bralcev, o katerih govori Daniel Pennac.

Album 14/15/16 (brali v 7 skupinah)

Mladi: Večina zgodb jim je všeč, ker so kratke, sicer pa predvsem tiste, ki so zabavne in humorne. Avtorji so jim dobro znani, saj so njihova dela že brali za bralno značko ali v šoli. Na bralnih srečanjih so predstavili zgodbe, ki so jih najbolj navdušile. Tudi naslovnica knjige jim je všeč.

Odrasli: V zgodbah so našli povezave z vsakdanjim življenjem, odraščanjem, vzgojo otrok danes in nekoč, s šolskimi situacijami, pričakovanji staršev do otrok. Nekateri so knjige avtorjev, iz katerih so izbrane zgodbe, želeli prebrati v celoti.

Koordinatorice: Na mnogih srečanjih je »toplo« kot v družinskem klepetu. Presenetili so predvsem odrasli udeleženci, saj so imeli napisane analize, mnenja, občutenja, pohvale, kritike ... (tudi nekaj učencev se je potrudilo z zapiski).

Igor Karlovšek: Gimnazijec (brali v 7 skupinah)

Mladi: Knjigo so pohvalili, še pobej učenci 9. razreda in srednješolci. Zdela se jim je tudi precej zahtevna za branje, predvsem na začetku. Pritegnila jih je napeta vsebina, glavne osebe, realni opisi krivic, nasilja, družinskih problemov, ljubezni, učiteljev ... Zgodba jih je pretresla, razumeli so Petra in se poskušali z njim poistovetiti, razdelili so se v občutkih do matere, zamerili so Poloni, da si je našla drugega fanta idr. O knjigi so se izdatno pogovarjali, ker jih je precej prizadela.

Odrasli: Strinjajo se, da je tematika zahtevna, toda roman je odličen in kar kliče po branju. Videti je, da avtor pozna to življenje in izhaja iz lokalnega okolja. Bralci so bili šokirani nad opisi dogajanj v

prevzgojnem domu, malce pa so podvomili v možnost, da bi res bili varovanci žrtev tolikšnega medvrstniškega nasilja in da nihče ne bi reagiral ali vedel, kaj se dogaja. Spregovorili so o problemih enostarševske družine, o mamini krivdi ter pomenu učiteljev in šole, ko je mladostnik prepuščen samemu sebi. Težko je razumeti Petrovo blokado, da nikomur ne more povedati, kaj se je zgodilo; predvidevajo, da vse izhaja iz njegovega otroštva, ko ni mogel zaupati mami, zato ne zaupa nobenemu odraslemu in se zapre vase.

Koordinatorice: Knjiga je dobra izbira za medgeneracijsko druženje, saj odpira toliko različnih tem, ki zanimajo mlade. Vedno je treba o problemih spregovoriti, iskati pomoč, nikoli obupati. Vsak je lahko povedal, kako je knjigo doživel, in vedno znova smo se zavedali bogastva različnosti mnenj in bili hvaležni za pravico do svobodnega izražanja. V tem je razlika med odlično in dobro knjigo, namreč, koliko možnosti za pogovor nudi.

Projekti, kakršen je medgeneracijsko branje, so koristni predvsem za ohranjanje klasičnega branja, ki ga čedalje bolj izpodriva digitalizacija tudi na področju založništva. Za gimnazijce, ki se vanj vključijo, pa je to še ena izmed dobrih priprav na poglobljeno branje in esejsko razmišljanje o umetnostnih besedilih.

Slavko Pregl: Geniji brez hlač (brali v 7 skupinah)

Mladi: Nekateri sedmošolci romana niso dobro razumeli, a pogovor na srečanju je nekatere motiviral, da ga prebrali kasneje. Besedilo je pritegnilo predvsem učence 9. razreda in srednješolce, ker govori o mladih, o težavah med njimi, o ljubezenskih odnosih. Z nekaterimi liki se težje identificirajo. Zdi se jim, da danes mladi ne bi bili več tako zavzeti za šolsko glasilno in da je pisatelj malo pretiraval. Skupina deklet, ki so se v tem šolskem letu že tretjič srečale ob knjigi, ki obravnava odraščanje, prve spolne izkušnje in predvsem srednješolsko doživetje sveta, so ugotovile, da se jim zdita Desetka in Pink bolj poglobljeni in zanimivi kot Geniji brez hlač. Imele so občutek, da je hotel avtor na nek način mladostnike podučiti v določenih stvareh (odnosi, spolnost, droge ...), vendar je bil pri tem preveč površinski. Roman se jim je zdel kot nekakšen priročnik za srednješolce. Večini mladih bralcev je všeč humor in sleng.

Odrasli: Roman je bil nekaterim odraslim manj všeč; ne poznajo tako zavzetih in preudarnih učencev (tudi glede gospodarstva in politike so danes bolj brezbržni), zdelo se jim je, da ni pravega konca, kot da je zgodba nedokončana. Nekateri so ga primerjali Preglovima Geniji v kratkih hlačah in Geniji v dolgih hlačah, Geniji brez hlač so se jim zdeli bolj površni. Po drugi strani pa nekateri menijo, naj bi knjigo prebral vsak bodoči srednješolec in se o njej pogovoril na takšnem srečanju, saj zajema najaktualnejše teme mladih v sodobnem svetu. Kletvice so precej močne, vendar nekako na mestu.

Koordinatorice: Čeprav roman ni literarno najbolj prepričljiv, se je ob njem možno o marsičem pogovoriti in izmenjati mnenja med različno starimi bralci.

Leopold Suhodolčan: 7 nagajivih (brali v 5 skupinah)

Mladi: Knjiga jim je bila všeč, ker je deček nagajiv, zgodbe so zanimive. Primerjali so otroštvo danes in nekoč: včasih so otroci plezali po drevesih, danes pa veliko visijo na telefonih itd.

Odrasli: Knjiga jim je všeč. Ena upokojenka je pripovedovala o Bralni znački nekoč, prinesla svojo prvo značko ... Knjigo je brala tudi svojim vnukom, ki so jo z zanimanjem poslušali.

Koordinatorice: Odraslim bralcem je bil zanimiv jezik literarnega dela in preprosta zgradba ter likovna podoba knjige. Učenci prvega triletja so bili tako navdušeni, da so izbrali novo knjigo iz šolske

knjižnice in so želeli izvesti še eno delavnico. Z majhnimi koraki se da narediti veliko. »Vesela sem, da lahko svoj kamenček priložim mozaiku promocije branja in bralne kulture.«

Andrej Rozman Roza in Damijan Stepančič: Živalska kmetija (brali v 5 skupinah)

Mladi: Nekateri osnovnošolci so navdušeni, ker je v obliki stripa in nima veliko besedila. Toda večini mladim ni všeč, ilustracije so preveč črno-bele in krvave, vsebina preveč temačna. Razumeli so moč vodilnih in povezovali zgodbo z aktualnimi ljudmi na položajih.

Odrasli: Takoj so navezali na Orwellovo Živalsko farmo, razmišljali so o utopiji in hkratni resničnosti. Fascinantna se jim zdi zamisel tako zahteven tekst spremeniti v strip. Izvirna zgodba postane v novi interpretaciji še bolj mračna, z izvrstnimi pesniškimi poudarki tudi groteskna, na površje pridejo tudi nove politične teme. Odraslim se zdi tak stripovski način branja konkurenčen sodobnim digitalnim medijem. Mladim udeležencem so povedali, da so v mladosti odraščali ob stripih, npr Zvitorepcu, zato zdaj znajo zapisano dopolnjevati s slikami.

Koordinatorica: Tisti, ki še niso prebrali Orwella, so se odločili, da se ga lotijo, govorili smo tudi o romanu 1984.

Damijan Šinigoj: Iskanje Eve (brali v 4 skupinah)

Mladi: Zgodba jim je zelo všeč, navdušila sta jih glavna junaka, predvsem Leon, ki se je odločil za takšno potovanje. Hkrati se jim zdi malo nerealistična, saj je imel Leon preveliko srečo pri avtoštopu, tudi starši so bili malo preveč popustljivi in niso poklicali policije. Sami si tega ne bi upali, zavedajo se, da bi bili kaznovani, če bi ravnali tako kot Leon. V navezovanju stikov prek interneta vidijo pasti in so pri tem previdni. Knjiga jim všeč tudi zato, ker je delno napisana v narečju in slengu.

Odrasli: Zgodba se jim lahko berljiva in zanimiva, tudi dobra, ker daje staršem precej iztočnic za vzgojne (preventivne!) pogovore z otroki. Nekateri so se videli v vlogi Leonovih staršev in razmišljali, kako bi reagirali sami.

Koordinatorica: Starši in učitelji so bili zelo zgovorni, učenci bolj tiho, da jih je bilo treba večkrat spodbuditi, naj se vključijo v pogovor.

Suzana Tratnik: Ime mi je Damjan (brali v 3 skupinah)

Mladi: Mladi so ob pripovedovanju zdržani, ne razmejo je dobro, zdi se jim pretežka, v njej je preveč nasilja. Toda med pogovorm v skupini so tolerantnejši kot odrasli do drugače spolno usmerjenih. Menijo, da ne smemo obsojati drugih, moramo se pozanimati, zakaj se nekdo tako obnaša. Jezik jim ni všeč.

Odrasli: Niso bili navdušeni nad knjigo, težko so jo brali, predvsem zaradi nasilja in grdih besed. Tudi tematika jim je oddaljena in strašljiva, nekateri ne sprejemajo želje po spremembi spola. Razen psihologinji in pedagoginji tudi učiteljicam ni bila ravno všeč.

Koordinatorice: Opažajo različno stopnjo sprejemanja drugače spolno usmerjenih tako med starejšimi kot med mlajšimi bralci. Knjiga udeležencem ni bila všeč, zato je niso natančno brali in in zato tudi ne razumeli. Ob tej knjigi so se najmanj zadržali, ker tema ni prijetna za pogovor. (V eni skupini so knjigo brali samo odrasli, ker so presodili, da ni primerna za mlade.)

Noordung.doc (brali v 3 skupinah)

Mladi: Knjiga je bila zahtevna, predvsem osrednji del – odlomki iz Potočnikove knjige (torej teoretični del), ki ga niso razumeli. Všeč jim je bil intervju s Sunito Williams. Navdušeni so nad prihodnostjo, ki

jo napoveduje Potočnik, nad možnostmi, ki jih omogoča bivanje v veselju. Našli so veliko primerjav z vsebino znanstveno fantastičnih filmov. Nekatere so pritegnile k branju humorne ilustracije. Nekateri so se odločili, da knjigo vendarle preberejo, ker jim je bil zanimiv pogovor o njej.

Odrasli: Presenečeni so bili nad izborom, raje berejo leposlovje, marsikdo se ni prebil do konca. Pogovor je pri marsikomu vzbudil zanimanje, saj prinaša zanimiv vpogled v astronomijo. Všeč jim je bil "pogovor" med doktorjema Bavdažem in Petračem; čudili so se nad sposobnostjo mladega Potočnika. Vse iznajdbe bi lahko bile v dobro ljudi, a velikokrat jih človek zlorabi za uničevanje.

Koordinatorice: Glede na težavnost knjige in začetno razočaranje nad izborom so doživeli pester in zanimiv večer. Tako mladi kot odrasli so se navduševali nad delom Hermana Potočnika.

Iztok Ilich: Pota knjige (brali v 3 skupinah)

Mladi: Knjiga je izjemno bogata z informacijami o knjigah in branju, podaja jih na berljiv in razumljiv način.

Učenci so najprej tarnali nad zahtevnostjo knjige, nato pa so na srečanju s svojimi predstavitvami pokazali ustvarjalnost, izvirnost in tudi veliko znanja.

Odrasli: Avtor podaja snov na zelo zanimiv, v bistvu poljudno berljiv način pisanja, knjiga prinaša izjemno bogastvo informacij, prebrati bi jo moral vsak osmo ali devetošolec, prav tako tudi srednješolec, dobrodošla je tudi odraslim.

Koordinatorica: Upokojenci v eni bralnih skupin imajo vsak teden bralni krožek in so se odločili, da bodo o tej knjigi še govorili na svojih rednih srečanjih.

Janja Vidmar: Debeluška (brali v 3 skupinah)

Mladi: Mladim bralkam je bila knjiga zelo všeč, saj jih najbolj pritegnejo zgodbe njihovih vrstnic. Vsebina jih je pretresla in povedale so, da so nekatera dekleta v resnici zelo obsedene s svojo postavo. Za težko situacijo mlade junakinje so obsojale mamo, opazile so, da v družini manjka ljubezni in sočutja, glavni junakinji so zamerile, da je zavrgla prijateljico in fanta, avtorici knjige pa grde besede.

Odrasli: Knjiga obravnava pereč problem družbe; všeč so jim vprašanja ob koncu poglavja, zato so bili ob branju še bolj pozorni na podrobnosti. (Mladi opomb in vprašanj niso brali.) Nekatere je najbolj zmotilo nenehno opisovanje bruhanja, češ, da pisateljica pretirava, drugi pa so menili ravno nasprotno, da gre za zelo dobro opisane prizore. Nekaterim se je zdelo, da tako nesočutne mame ne obstajajo, trdili so, da je to pretirano. Pogovarjali so se o tem, kako ta bolezen nastane, kaj jo pogojuje idr. Nekatere je knjiga šokirala, slogovno jim ni bila všeč. Ena od mam udeleženek je svetovala svojemu sinu, naj knjige ne bere, pa tudi njemu ni bila všeč in se tudi ni udeležil srečanja.

Koordinatorice: Zelo dobra knjiga, kjer se lahko mladi bralci seznanijo s samo boleznijo, z vzroki in dejanji, ki lahko vodijo celo v smrt. Berljiva, zanimiva in poučna. Vsaka mladinska knjiga odraslim odkriva, kako občutljivi so najstniki. In kako nepredvidljivi, če jih želimo nadzorovati in oblikovati po svojih pričakovanjih. Debeluška je še posebej dober primer, kam lahko vodi starševska obsedenost. Knjiga je bila neke vrste »šok« in bilo nam je malo težko izvesti pogovor s to tematiko, ker je eden od staršev celo prepovedal otroku branje te knjige. Kljub vsemu nam je knjiga omogočila pogovor o tabu temi, na katero različne generacije gledamo različno.

Miro Cerar: Osnove demokracije (brali v 2 skupinah)

Mladi: Knjiga jim je všeč, v njej so se marsičesa naučili (državni zbor, državni svet, odločilni veto...). Podali so nekaj zelo jasnih in nazornih pripomb glede same demokracije, spoštovanja ljudi in tudi o dolžnostih državljanov. Zavedajo se, da živijo v zelo različnih družbenih skupinah, še posebej to velja za šolo, ki jo obiskuje veliko učencev z različno narodnostjo, veroizpovedjo. Presenetila so močna nacionalna čustva in pogledi. Vsi učenci, ki so se udeležili medgeneracijskega branja, tudi nimajo slovenskega državljanstva. Močno se zavedajo pomena demokracije in enakopravnosti vseh ljudi. Navdušeni so nad duhovitimi ilustracijami.

Odrasli: Knjige jim je všeč, malo manj pa ilustracije. Primarna je za učence zadnje triade devetletke in za odrasle bralce, lahko je tudi učbenik za učitelje in vzgojitelje pri opravljanju strokovnih izpitov.

Koordinatorice: Med učenci je bilo več kot polovica tistih, ki jasno in glasno povedo, da ne marajo branja. Videlo se je, da so knjigo dejansko prebrali. Bilo so precej glasni, bilo je kar težko blažiti njihova včasih precej ostra in zaletava mnenja, za katere se je videlo, da izhajajo iz njihovih družin. Učiteljice so pokazale tudi svoje videnje demokracije in enakopravnosti.

Slavko Pregl: Odprava zelenega zmaja (brali v 2 skupinah)

Mladi: Učencem 6. razreda je bil roman všeč, zdel se jim je duhovit, uživali so ob pustolovščinah prijateljev. Ker govori o fantih približno njihovih let so se zlahka živeli v literarne junake in z njimi podoživljali doživetja. Všeč so jim bile njihove skrivne igrice in drzni podvigi. Razumeli pa so tudi osamljenost in stisko Janje, ki jo je pripeljala do nespametnega dejanja. Fantje so si zaželeli videti tudi film. Razvila se je tako živahna debata o prijateljstvu in medsebojnih odnosih, da je zmanjkalo časa in so zato knjigi namenili še eno srečanje.

Odrasli: Prisotni mami sta uživali v družbi otrok, spominjali sta se časov, ko sta prvič brali to knjigo in gledali film. Otroke sta opozorili na pomen prijateljstva, medsebojne pomoči in različnih vrednot, ki jih pisatelj tankočutno in humorno vplete v zgodbo. Srečanje se jima je zdelo pomembno tudi v smislu dobrega zgleda za otroke in spodbude k branju.

Koordinatorica: Na srečanje sta prišli le dve mami, kar me je nekoliko presenetilo in razočaralo. Pričakovala sem, da bo odziv staršev in starih staršev veliko boljši. Otroke so na srečanje poslali same, kar je gotovo nespodbudno za družinsko branje.

Miha Mazzini: Zvezde vabijo (brali v 1 skupini)

Mladi: Zgodba jih je pritegnila, saj so junaki njihovih let, srečujejo se s podobnimi težavami in dvomi. Zavedajo se, da je pri komuniciranju v virtualnem svetu potrebna previdnost, sami še nimajo podobnih negativnih izkušenj kot junaki v zgodbi. Zaznali so tudi medsebojne odnose, predvsem med mladimi (ljubezen, prijateljstvo). Mladi želijo biti vedno uspešni in se pokazati s svojimi talenti. Zavedajo se pomena staršev, ki jih podpirajo pri odraščanju in spodbujajo v razvoju.

Odrasli: Poudarili so, da gre za najstniško zgodbo, zaplet in razplet se jim zdi malo verjeten v resničnem življenju. Opozorili so na problem sodobne tehnologije med mladimi, stiki v virtualnem svetu so lahko zavajajoči, pomembno je, da se tega zavedajo tudi odrasli. Med literarnimi osebami so izpostavili tudi odrasle literarne junake iz zgodbe (pozitivna babica, Kajina mama), njihove medosebne odnose in težave.

Cvetka Bevc: Desetka (brali v 1 skupini)

Mladi: Učenkam so osebe v romanu izredno zanimive, njihove zgodbe so jim blizu in hitro so se poistovetile z nekaterimi izmed njih. Kljub vsemu pa je bilo zanje marsikaj nerazumljivega in nekaterih stvari sploh niso zaznale kot problem. Jezik in način podajanja zgodbe sta jih pritegnila, uživale so ob branju slengovskih besed, pogovornem načinu pripovedovanja, zanimiva jim je bile uporaba različnih znakov. Z otroškim pogledom v svet srednješolskega najstništva so svoje razumevanje romana poskušale razložiti starejši generaciji bralk.

Odrasli: Starejše bralke so bile nad romanom osuple. Najprej jih je zmotil jezik, ki jim je bil nerazumljiv, težave najstnikov pa so se jim zdele zelo resne. Ena izmed starejših udeleženk srečanja si je naredila celo slovarček, da se je lahko prebila skozi zgodbo. Spraševale so se, ali se mladostniki danes res tako zgodaj srečujejo s spolnostjo, s prepovedanimi drogami, ali se res toliko obremenjujejo z ocenami in točkami itd. Zazdalo se jim je, da so res daleč od današnjega sveta mladih in so od otrok želele izvedeti čim več podrobnosti.

Koordinatorica: Za obe generaciji zelo koristno, da sta prebrali knjigo in si izmenjali izkušnje, na nek način je vsaka generacija dobila nov pogled na svet, današnji in tisti iz bližnje preteklosti.

Pavcek.doc (brali v 1 skupini)

Mladi: Večina od njih, razen ene učenke, ki rada bere poezijo, sami ne bi izbrali te knjige za branje. Srečanje se jim je zdelo zanimivo, zlasti izražanje različnih mnenj. Presenetila jih je ugotovitev, da generacije na knjige gledajo različno. En učenec je povedal, da je na srečanju užival, ker je dobil boljši vpogled v knjigo, kot če se o njej ne bi pogovarjali. Dva učenca, ki se srečanja nista mogla udeležiti, kar sta zelo obžalovala, sta sama od sebe izbrala svoji najljubši Pavčkovi pesmi in prosila sošolko, če ju zanju lahko prebere na srečanju.

Odrasli: Dobesedno navajam mnenje ene od učiteljic: »Medgeneracijskega branja sem se udeležila brez posebnih pričakovanj. Vendar sem spoznala, da je to dobra ideja, spodbuda k branju ter izmenjava mnenj različnih generacij ob prebrani knjigi.«

Koordinatorica: Vesela sem, da smo se vse tri generacije (učenci, učitelji in stari starši) strinjale, da je bilo srečanje prijetno in da se je vsem celoten projekt povezovanja generacij ob branju in pogovarjanju o knjigah zdel zanimiva izkušnja, ki je šoli prinesla drugačnost in nove izzive, nas pa obogatila in nam razširila obzorje. Strinjali smo se, da bomo s projektom nadaljevali tudi v novem šolskem letu. Mladi bralci pa so izrazili še željo, da bi kakšno knjigo prebrali po svojem izboru.

Slavko Pregl: Spričevalo (brali v 1 skupini)

Koordinatorica: Načrtovali smo, da bomo brali knjigo Geniji brez hlač Slavka Pregla, vendar sem ugotovila, da bi bila ta knjiga vsebinsko prezahtevna za naše učence, smo namreč šola s prilagojenim programom. Tako smo se odločili za Spričevalo. Do naslednjega srečanja bodo prisotni prebrali knjigo v celoti, tako da se bomo lahko pogovarjali o njej.

Dim Dušan: Distorzija (brali v 1 skupini)

Mladi: Dijakinje so predstavile predvsem svoje vtise o stiskah mladih, ob tem so kritično ocenile današnjo družbo, ki posveča premalo pozornosti mladim. (Knjigo so primerjale z romanoma Gimnazijec in Geniji brez hlač.)

Odrasli: Pogovarjali so se o pogledih mladega in manj mladega bralca na stiske mladostnikov, ki odraščajo v sodobni družbi. Poiskali so priporočilni seznam knjig s podobno tematiko.

Dela Ivana Cankarja (brali v 3 skupinah)

Mladi: Mlade bralce vsaka zgodba oz. literarno delo pritegne po svoje ali pa tudi ne.

Učenci dopolnilnega pouka Banja Luka za Ivana Cankarja še niso slišali, v šoli se o njem ne učijo. Pritegnile so jih Cankarjeve misli, ki jih je zbrala koordinatorica, predvsem razmišljanja o ljubezni. Ogleдали so si stripe, a so ugotovili, da jim ni lahko slediti.

Učenci dopolnilnega pouka Prijedor so z zanimanjem brskali med gradivi, prebrali so nekaj pesmi. Zanimivo se jim zdi, kako je Cankar pričakoval svoj odhod v Ljubljano, saj iz te skupine tri deklice odhajajo v srednjo šolo v Ljubljano, dve pa študirat.

Odrasli: Morda bodo ponovno začeli s prebiranjem Cankarjevih del. Njegove črtice so brali v šoli, marsikaj jim je ostalo v spominu. Poznajo tudi povest Hlapec Jernej in njegova pravica, zato so si z zanimanjem ogledali strip. Imajo občutek, da so v svoji mladosti ta dela brali kot dogodke iz neke oddaljene preteklosti, zdaj pa jih berejo kot zgodbe iz sedanjosti, saj so razlike med bogatimi in revnimi spet zelo velike. Pogovarjali so se o upanju in o želji po boljši prihodnosti, ustavili so se tudi ob vprašanju, kaj pomeni imeti trdna prepričanja in kdo so današnji hlapci.

Koordinatorice: Jeseni bomo nadaljevali z branjem Cankarjevih črtic, saj smo se sedaj ustavili le ob posameznih mislih iz njegovih del. Medgeneracijsko branje ima svoj čar, nikoli ne veš, v katero smer bomo zavili, a vedno je zanimivo.

France Prešeren: Poezije (brali v 2 skupinah)

Mladi: Branje Prešernovih pesmi lahko tudi navdušuje in vzpodbuja k branju poezije.

Odrasli: Vzpostaviti je treba pozitiven odnos do kulture in Franceta Prešerna.

Koordinatorica: Učenci so bili navdušeni nad Prešernovo poezijo. Treba je čim bolj vzpodbujati tudi branje poezije.

Ivan Cankar: izbrane črtice + P. Suhodolčan: Košarkar naj bo (brali v 1 skupini)

Mladi: Učencem se je druženje zdelo zabavno, ker je vključevalo veliko različnih dejavnosti, povezanih s knjigo: branje, pogovor, delavnice, šolska kinoteka, športne dejavnosti itd. Ugotavljali so, da lahko knjige beremo tudi na drugačen način, v družbi. Nekaterim je bilo na začetku nekoliko nerodno, ker so bili v skupini tudi odrasli, vendar so se hitro sprostiti ter nato pogumno povedali svoje mnenje o temi, pa čeprav je mogoče bilo drugačno od drugih.

Odrasli: Starši so povedali, da je bilo lepo ponovno sesti v šolske klopi, predvsem pa biti v šoli s svojimi otroki. Zanje je bil to poseben občutek. Odrasli so brez težav sodelovali v delavnicah, brali, se nasmehnili ob gledanju filma in z veliko vnemo poskusili premagati učence v košarki. Atmosfera se jim je zdela sproščena in tako so delovali tudi sami, sproščeno.

Žiga X. Gombač: NK Svoboda + Anne-Laure Bondoux: Čas čudežev: (brali v 1 skupini)

Mladi: Obe knjigi sta jim bili všeč, obe govorita o migrantih, dečkih; Gombačeva je bolj predvidljiva, Čas čudežev pa bolj napeta. NK Svoboda jim je bila bolj všeč, ker govori o našem bolj poznanem okolju in situaciji. Menijo tudi, da imajo odrasli več predsodkov do beguncev kot mladi in da je šport univerzalen za razumevanje različnih.

Odrasli: Njim je bila bolj všeč knjiga Čas čudežev, ker je to knjiga o ljubezni in o tem, kaj ljubezen zmore, NK Svoboda pa jih je navdušila, ker nagovarja mladostnike in pomaga premagovati predsodke in nestrpnosti v našem okolju.

Koordinatorica: V našem okolju so predsodki zelo prisotni (Romi na šoli) in o tem se je veliko lažje pogovarjati s pomočjo knjige. Obe knjigi ponujata predloge, kako postati boljši človek, nagovarjata mlade k empatiji idr.

R. J. Palacio: Čudo, Julijanova zgodba (brali v 1 skupini)

Mladi: Knjigi sta jim všeč; srečanje je bilo neposredno po ogledu filma, ki ga je pohvalila večina učencev. Zanimivo je bilo mnenje učenke, ki je dajala, da so ob filmu nekateri otroci jokali, bili presunjeni, ampak jo skrbi, ker bodo že kmalu po vrnitvi v okolje spet ravnali diskriminatorno in se ne bodo ozirali na čustva sovrstnikov.

Odrasli: Knjigi sta jim všeč, postavljali so se v vloge in čutenja protagonistov, delili življenjske izkušnje. Dragoceno je bilo mnenje starejših bralk, ki berejo knjigo tudi drugače, ne le vsebinsko, spremljajo tako formo kot prevod.

Anne Michaels: Ubežni delci (brali v 1 skupini)

Mladi: Navdušeni so, ko organizirajo medgeneracijska srečanja za maturitetne knjige. To jim zelo koristi, starejšim pa seveda tudi.

Odrasli: Menijo, da je povabiti medse mlade, vedno koristno in lepo. Če jim pri tem pomagajo razumeti knjigo, o kateri morajo pisati esej na maturi, potem so naredili tudi dobro delo.

Koordinatorica: Vodenje takšne skupine je zahtevno, terja zelo veliko priprave, je pa učinkovito in zadovoljujoče za vse. Nadaljujmo, se splača.

Khaled Hosseini: Tek za zmajem (brali v 1 skupini)

Mladi: Knjiga se jim je zdela zahtevna, nekateri je niso zmogli prebrati do konca. Nekateri niso razumeli, da se dogaja v sedanjem času, mislili so, da gre za dogodke v 18. stoletju ali pa še prej.

Odrasli: Nad knjigo so bili navdušeni in pretreseni.

Koordinatorica: Šlo je za naše zadnje srečanje v tem šolskem letu. Bilo je kar nekaj vzdihov obžalovanja, češ, ali ne bi še ene. Pogovor je potekal tekoče, izmenjali smo si veliko lepih in zanimivih misli.

Ljudske: Pripovedovali so jih mati moja (brali v 1 skupini)

Mladi: Obisk v Domu starejših je bil zanimiv, saj so starejši pripovedovali svoje zgodbe, iz katerih so izvedeli veliko novega.

Odrasli: Z veseljem so pripovedke brali in z veseljem tudi spregovorili o delu in nenavadnih dogodkih nekoč.

Koordinatorica: Krasno bi bilo, če bi lahko bile v izboru knjig tudi pravljice oz. krajša besedila, ker so vedno veseli darilnih knjig. Mogoče bi celo lahko dali natisniti kakšna simbolična darilca – mogoče celo kaj iz gradiv za Bralno značko, da bi bil to dar na koncu tako učencem kot varovancem Doma. Seveda imam v mislih darilca za takrat, ko beremo knjige izven programa.

Ljudske: Nekoč je bilo jezero (brali v 1 skupini)

Mladi: Z veseljem so prebirali legende in pripovedke o Prevaljah in okolici. Na srečanju so starejšim postavljali razna vprašanja o preteklosti kraja.

Odrasli: Starejši so se zahvalili za sodelovanje. Pripovedke so jim bile zelo všeč, spoznali pa so tudi marsikaj novega, saj niso vsi s Prevalj. Starejši Prevaljčani so povedali še kakšno zanimivost, povezano s kulturno dediščino.

Koordinatorica: Skupina je bila manjša, a pogovori in branje toliko bolj prisrčno. Mislim, da bom naslednje leto izbirala manjše skupine, saj se lahko v pogovor vključi več sodelujočih.

Dela Johna Greena (brali v 1 skupini)

Mladi: Večini je bila najbolj všeč knjiga Kdo si Aljaska, nekaterim dekletom pa tudi Katherine, Katherine. Ugotavljali so podobnost junakinj v knjigi Aljaska in Lažna mesta.

Odrasli: Gospod, upokojen teolog, se je dotaknil filozofskih vidikov knjige Aljaska, vsi skupaj pa so se spraševali o nadaljevanju življenja po smrti in večnosti.

Boris A. Novak: Oblike sveta (brali v 1 skupini)

Mladi: Všeč jim je bila igrivost pesmi, humor ...

Odrasli: Opazovali so besedne igre, metaforiko, tudi humor ...

Koordinatorica: Srečanje je bilo prijetno, izbor knjige so udeleženci zelo pohvalili. Največji problem je navdušiti mlade, da bi jih več prišlo na skupino. Opažamo veliko neravnovesje v škodo mladih. Že tako smo odrasli močnejši, včasih se tudi zapletamo v pametovanje in sugeriranje misli, preveč govorimo. Morali bomo obnoviti pravila.

Siobhan Dowd: Uganka Londonskega očesa (brali v 1 skupini)

Mladi: Knjiga jim je bila všeč, sprejemali so jo predvsem kot reševanje uganke; všeč jim je bilo, ker je bil konec realističen, ne fantastičen, kot bi lahko tudi pričakovali. Zdela se jim je berljiva.

Odrasli: Opozorili so tudi na širše probleme, na narodnostno raznolikost oseb, na odnose v družini, na Aspergerjev sindrom. Večini je bila knjiga všeč, le ena udeleženka je bila do nje precej kritična, češ da se loti mnogo tem, ki pa jih na koncu ne izpelje natančno.

Koordinatorica: Knjiga je imela tokrat precej lahkotno temo, zato ni ponujala toliko možnosti za razpravo. Tako smo se pogovarjali tudi o temah, ki so s knjigo povezane le pogojno.

Jenny Valentine: Kako sem spoznal Violet Park (brali v 1 skupini)

Mladi: Knjiga jim večinoma ni bila všeč, zdela se jim je nenavadna, pa tudi dolgočasna.

Odrasli: Knjigo so zelo pohvalili, razen enega predstavnika, s katerim se je vnela zanimiva razprava o tem, ali so teme o smrti in žarah primerne za mladino. Veliko smo se pogovarjali tudi o odnosih v družini.

Guus Kuijer: Raj je tukaj in zdaj; Čez obzorje z vetrom na morje (brali v 1 skupini)

Mladi: Knjigi sta jim všeč, zanimivo se jim zdi, kako hčerka skrbi za očeta.

Odrasli: Odprli so problematiko tujcev, zdelo se jim je tudi nenavadno, kako se deklica zrelo obnaša v družini in kako pisatelj težke teme lahkotno obravnava.

Dela različnih avtorjev (brali v 1 skupini)

Mladi: Verjamejo, »da se knjiga z vsakim branjem na novo rodi in je zato zmeraj drugačna«, kot pravi Feri Lainšček.

Odrasli: Ni pomembno, koliko je bralec star, saj knjigo vsak razume na svoj način.

Koordinatorica: Dogodek je bil nekaj posebnega. Ponosna sem na naše mlade bralce. Pogovarjali smo se o Rudolfu Maistru, Ivanu Cankarju in Fancetu Prešernu.

Poezija Ferija Lainščka (brali v 1 skupini)

Mladi: Bili so navdušeni nad njegovo poezijo in knjigo Hit poletja. Ogledali si bodo tudi film.

Koordinatorica: Predstavila jim je avtorjevo življenje in dela.

Uvodno srečanje: (izvedli v 5 skupinah)

Mladi :

Pogovarjali so se o naj knjigah, o knjigah, ki ti spremenijo življenje, in o tem, kaj vse je še treba prebrati. Radi berejo, ampak predvsem tisto, kar jih zanima. Veselijo se srečanj in branja. Ko so dobili knjigo v roke, so bili veseli, ker je ni še nobeden prebral.

Odrasli:

Spomnili so se na knjige iz mladih let, na to, koliko so jim pomenile, kako dobre so bile. Starši so bili navdušeni, da bodo lahko sodelovali, veselijo se branja, knjig in novih izkušenj. Izrazili so zadovoljstvo, da se bodo družili, izmenjali izkušnje o prebrani knjigi in videli, kako na vsebino gledajo mladi. Povedali so tudi, katere knjige so brali v svojih šolskih letih. Nabor naštetih knjig je bil pester. Učiteljice so povedale, da jih ta dejavnost "sili", da berejo, kljub pomanjkanju časa. Upokojenci so že nestrpnost čakali, kdaj jih pokličemo in se ponovno začnemo družiti ob knjigi.

Koordinatorice:

Knjig kar ne more samo enostavno razdeliti, pač pa iz tega naredi lep in svečan dogodek, prijetno druženje in dobro motivacijo za branje. Vsi so bili sproščeni in polni novih pričakovanj.

Medgeneracijsko branje v tem šolskem letu so povezali z Bralno značko. Vsak predstavil, kaj je prebral med počitnicami: knjige, revije in tudi branje na internetu. Ker je bilo to prvo srečanje, so si izdelali knjižno kazalko. Trije so se opravičili in prosili, naj jim knjigo učenci prinesejo, da jo preberejo in se naslednji pridružijo.

Za konec:

Vse koordinatorice poročajo, da so MG srečanja zanimiva tako za mlade kot za odrasle bralce. Hvalijo izbor knjig, ki so skoraj vse primerne za izmenjavo mnenj med različnimi generacijami. Tiste skupine, ki sodelujejo v projektu vse od začetka, si želijo več novih naslovov. Praksa pri izvedbi MG srečanj je zelo raznolika, izvajajo različne oblike in pristope. Nekatere skupine se pogovarjajo o izbrani knjigi v primerjavi z drugimi knjigami. Zgodilo se je, da je skupina isto delo obravnavala na dveh srečanjih. Pa tudi to, da so na enem srečanju obravnavali dve ali celo tri knjige (kar pa morda ne omogoča bolj poglobljenega pogovora). Projekt hvalijo, ker omogoča sproščeno neformalno izmenjavo mnenj o prebranih knjigah in obenem spodbuja poglobljeno branje. Poudarjajo pomen medsebojnih odnosov, ki se utrjujejo med generacijami v bralnih skupinah. Vsi so hvaležni za darovane knjige in načrtujejo, da se bodo MG projektu priključili tudi v naslednjem šolskem letu.